

125 SAYILI GENELGE
SİYASİ PARTİLERİN ÖNSEÇİM VEYA ADAY YOKLAMASI
YÖNTEMLERİYLE ADAY TESPİTİNE İLİŞKİN
USUL VE ESASLAR

Amaç ve kapsam

MADDE 1- Bu Genelge, siyasi partilerin **7 Haziran 2015** tarihinde yapılacak olan 25. Dönem Milletvekili Genel Seçiminde, önseçim veya aday yoklaması yöntemiyle seçim kurullarının yönetimi ve denetimi altında yapılacak aday tespit işlemlerinde uygulanacak kanun hükümlerini açıklığa kavuşturmak, görevlilerin karşılaştıkları tereddütleri gidermek ve uygulamada birliği sağlamak amacıyla hazırlanmıştır.

Önseçim çevresi

MADDE 2- Önseçim ve aday yoklamasında her il bir seçim çevresidir. Birden çok seçim çevresine ayrılan illerde ise her bir çevre, ayrı bir seçim çevresidir (2839/4, 5).

Genel seçimler için kabul edilen seçim çevresi aday tespiti için de esas alınır (2820/37-son).

Önseçim günü

MADDE 3- Seçime katılacak bütün siyasi partilerin önseçim ve aday yoklaması yöntemiyle yapacakları aday tespitleri, Yüksek Seçim Kurulu tarafından hazırlanan Seçim Takvimine göre ilân edilen **29 Mart 2015 Pazar** günü yapılır (2820/37-5).

Aday tespitine ilişkin bildirim

MADDE 4- Seçimlere katılacak siyasi partiler, hangi seçim çevrelerinde, hangi usul ve esaslarla aday tespiti yapacaklarını **15 Mart 2015 Pazar günü saat 17.00**'ye kadar Yüksek Seçim Kuruluna bildirirler. Bu bildirim, il seçim kurulları aracılığı ile ilçe seçim kurullarına iletilir (2820/37).

Önseçim ilçe seçim kurullarının oluşumu

MADDE 5- 7 Haziran 2015 Pazar günü yapılacak 25. Dönem Milletvekili Genel Seçimi için bir önseçim ilçe seçim kurulu oluşturulur.

Önseçimde görev yapacak olan önseçim ilçe seçim kurulu; ilçe seçim kurulu başkanı ile dört üyeden oluşur. Bu üyelere ikisi o ilçede görev yapan Devlet memurları arasından seçilir. Bunlar kurulun devamlı üyeleridir. Diğer iki üyesi ise önseçimi yapılacak olan siyasi partinin aday aday olmayan parti üyeleri arasından belirlenir. Bunlar üyesi buldukları parti adına o parti adayları için yapılacak önseçim işlemleri ile ilgili olarak kurula katılırlar.

Aynı usulle ikişer yedek üye de seçilir (2820/41-a).

Milletvekili önseçim ilçe seçim kurulu görevi, birinci ilçe seçim kurulu başkanı tarafından yerine getirilir.

Üyelerin belirlenmesi yöntemleri

MADDE 6- a) Önseçim ilçe seçim kurullarının siyasi partilerden seçilecek üyelerinin belirlenmesi:

Önseçim ilçe seçim kurulu başkanı, önseçim ilçe seçim kurulunun kurulması için öngörülen sürenin başında, önseçim yapacak olan siyasi partilerin ilçe başkanlıklarına ikişer asıl ve ikişer yedek üye adını iki gün içinde bildirmelerini tebliğ eder. Siyasi partilerin bildirecekleri parti üyeleri, o siyasi partilerin önseçim ilçe seçim kurulu asıl ve yedek üyeleri olurlar (298/19-2).

Önseçim ilçe seçim kurulunun bu bentte gösterilen üyeliklerinden eksik kalanlar aşağıdaki (b) bendi hükümleri gereğince tamamlanır (298/19-1).

b) Önseçim ilçe seçim kurullarının Devlet memurları arasından seçilecek olan üyelerinin belirlenmesi:

Bu üyeler, ilçe merkezinde görev yapan, yasama meclisi veya mahalli idareler seçimlerinden herhangi birine siyasi parti adayı veya aday adayı olarak katılmamış ve evvelce hiçbir siyasi partiye kaydolmamış Devlet memurlarını gösteren o ilçedeki görev süreleri esas alınarak düzenlenecek listenin ilk sekiz sırasında yer alanlar arasından ad çekme ile belli edilir. Bu ad çekme (a) bendi hükümleri gereğince tespit edilen asıl üyeler huzurunda önseçim ilçe seçim kurulu başkanı tarafından yapılır. Ad çekme sırasında adları önce çıkanlar asıl, sonrakiler sıra ile yedek üye olur. Bu yoldan her asıl üyenin yedeği de belirlenir. Ancak, aynı bakanlığa mensup memurlardan birden fazla asıl üye olamaz, zorunlu durumlar saklıdır.

Görev süresi içinde asıl üyeliklerde meydana gelecek boşalmalar, eksilen asıl üyenin yerine kendi yedeği getirilmek suretiyle doldurulur. Yedek üyeliklerdeki eksilmeler eksilen üyenin niteliğine göre, seçilmesinde uygulanan hükümler gereğince tamamlanır.

Boşalan göreve getirilenler, yerine getirildikleri üyelerin görev sürelerini tamamlar (298/19).

Yetki

MADDE 7- Birden fazla ilçe seçim kurulu bulunan ilçelerde, ilçe seçim kurulu başkanına veya ilçe seçim kuruluna verilmiş olan görevler, birinci ilçe seçim kurulu başkanı veya kurulu tarafından yerine getirilir (2820/41-a).

Büyükşehir statüsündeki illerin ilçelerinde oluşturulan önseçim ilçe seçim kurullarının çalışmasında, bu Genelge'nin 9, 10, 11 ve 12. maddelerinde yer alan siyasi parti seçmen listelerinin alınması, aday yoklaması, seçmen listelerinin askıya çıkarılması, seçmen listelerine itiraz ve listelerin kesinleştirilmesi ve bir kimsenin birden fazla seçmen listesine yazılması halinde yapılacak işlemler birinci önseçim ilçe seçim kurulu tarafından sonuçlandırılarak kesinleştirilir.

Büyükşehir statüsündeki illerde de bu listeler kullanılarak, oy verme, sayım, döküm işleri önseçim sandık kurulları, sonuçların birleştirilmesi işlemleri ise önseçim ilçe seçim kurulu tarafından yapılır.

Önseçim ilçe seçim kurullarının and içmesi

MADDE 8- Önseçim ilçe seçim kurullarının başkan ve üyeleri, görevlerine başlamadan önce Kurul önünde 298 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca: "*Hiçbir tesir altında kalmaksızın, hiç kimseden korkmadan, seçim sonuçlarının tam ve doğru olarak belirmesi için görevimi kanuna göre, dosdoğru yapacağıma namusum, vicdanım ve bütün mukaddesatım üzerine and içerim.*" şeklinde and içerirler (2820/39; 298/27).

Parti seçmen listeleri

MADDE 9- a) Önseçim Parti Seçmen Listeleri:

Siyasi partilerin ilçelerdeki bütün üyelerinin katılımıyla yapacakları önseçimlerde, üye kayıt defterlerinde (Form ve sürekli formların kullanılmaya başlamadan her bir sayfasına numara verilip, son sayfasında kaç sayfadan ibaret olduğu şerhi konularak ilçe seçim kurulu başkanı tarafından mühürlenmesiyle defter vasfını kazanacağından elektronik ortamda tutulan kayıtların bu deftere aktarılması suretiyle tanzim olunan kayıtların da üye kayıt defteri olarak kabul edilmesi gerektiğine) parti üyesi olarak kayıtlı olup, 31 Aralık 2014 tarihine kadar Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına bildirilen ve Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığınca önseçim ilçe seçim kuruluna gönderilen listelerde yer alan üyeler oy kullanabilirler (2820/42-4).

Yukarıda sözü edilen partili seçmenlere ait listeler, Yüksek Seçim Kurulunun bildirmesi üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığınca ilgili önseçim ilçe seçim kurullarına gönderilir.

Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığınca gönderilen listeler alındığında, lüzum görülmesi halinde ilgili siyasi partinin üye kayıt defterleri getirilerek bu defterlerdeki kayıtlar ile Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığından alınan listeler, ilgili parti yöneticilerinin ve gerektiğinde onların sağlayacağı personelin katılımıyla, önseçim ilçe seçim kurulu başkanının yönetimi ve gözetimi altında incelenir. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığınca gönderilen listelerde, ilçe esas alınarak ilgili parti üyeleri gösterilmekle birlikte üyelerin yerleşim yerini içeren bilgilerin yer almaması halinde, üye kayıt defterlerindeki yerleşim yeri adreslerinden de yararlanılmak suretiyle siyasi partinin önseçim yapacağı seçim çevreleri için ayrı ayrı seçmen listeleri hazırlanır. Bu listeler dörder nüsha olarak düzenlenir.

Milletvekili önseçimi ilgili siyasi partinin ilçe teşkilatına kayıtlı üyeler esasına göre yapılacağından, bu önseçimler için adres karşılaştırılmasına ve adrese göre ayırıma gerek yoktur.

Listelerin düzenlenmesinde, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı listesi esas alınır; üye kayıt defterinde yer alan bir isim Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı listesinde yer almıyorsa yukarıda sözü edilen listelerin hiçbirisine yazılmaz.

Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığınca, büyükşehir belediyeleri sınırları içinde yeni kurulmuş ilçelerin eski merkez ilçe adıyla gönderilen çizelgelerinden yararlanılarak, yeni duruma göre yukarıdaki hükümler esas alınmak suretiyle seçmen listeleri düzenlenir.

Adli teşkilat kurulmamış olan ilçelerin siyasi parti üye çizelgeleri, bağlı buldukları ilçe seçim kurullarınca ve bu ilçeler adıyla askıya çıkarılır.

Yukarıda sözü edilen seçmenlere ait listeler, ilgili parti yönetiminin sağlayacağı olanaklarla yeteri sayıda çoğaltılır.

b) Aday Yoklaması Seçmen Listeleri:

Aday yoklaması yapacak siyasi parti, bir seçim çevresinde kayıtlı üyelerinin tamamı dışında başka bir usulle aday yoklaması yapacaksa, bu halde oy kullanacak seçmen listelerini, seçmenler o seçim çevresinin dâhil olduğu ilçe parti teşkilatına kayıtlı ise, üye kayıt defterleri ile birlikte aday yoklaması yapacağı seçim çevresi için ve yalnız o seçim çevresinden oy kullanacakları içerir biçimde dörder nüsha olmak üzere **19 Mart 2015 Perşembe** günü önseçim ilçe seçim kurulu başkanlığına vermek zorundadır. Önseçim ilçe seçim kurulu başkanlığınca bu listeler üzerinde herhangi bir işlem yapılmaksızın onaylanarak Seçim Takviminde belirlenen **20 Mart 2015 Cuma** günü askıya çıkarılır (Saat 08.00) (2820/42).

Seçmen listelerinin askıya çıkarılması

MADDE 10- Önceki madde hükümleri uyarınca önseçim ilçe seçim kurulu başkanlığınca hazırlanan önseçim seçmen listeleriyle, bu Genelge'nin 9. maddesinin "**b**" bendi gereğince önseçim ilçe seçim kurulu başkanlığına siyasi partilerce verilen, aday yoklaması seçmeni parti üyelerini içeren listelerin birer nüshası, ait oldukları önseçim ve çevresi belirtilmek suretiyle Yüksek Seçim Kurulunca, Seçim Takviminde belirlenen tarihler arasında ilgili siyasi parti ilçe yönetim kurulu ile ilçe seçim kurulu binaları önüne asılır (2820/42-7).

Seçmen listelerine itiraz ve listelerin kesinleştirilmesi

MADDE 11- Siyasi parti seçmen listesinde adları bulunsun veya bulunmasın siyasi parti üyeleri, kendi parti seçmen listelerine askı süresi içinde yazılı olarak itiraz edebilirler. İtirazlar, önseçim ilçe seçim kurulu tarafından ilgili siyasi parti tüzük ve yönetmeliği hükümlerine göre incelenir ve Seçim Takviminde belirlenen süre içinde kesin olarak karara bağlanır. İtirazın yerinde görülmesi halinde parti seçmen listesi düzeltilir (2820/42-son; 298/112).

Siyasi parti üyelerinin tamamının katılımı ile yapılacak önseçimlerde, yalnız o seçim çevresinde oturan ve üye kayıt defterinde adı yazılı olup Yargıtay Cumhuriyet

Başsavcılığınca gönderilen listelerde de adları bulunanlar oy kullanabileceklerinden hazırlanıp askıya çıkarılan listelere karşı, listede adı geçen kişinin;

- a) Parti üyesi olmadığı,
- b) Önseçim yapılacak seçim çevresinde oturmadığı,
- c) 31 Aralık 2014 tarihine kadar üye kaydedilerek Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına bildirilmediği

iddialarıyla yapılacak itirazlar, **üye kayıt defteri incelenerek sonuca bağlanır.**

Bu listeler kesinleştikten sonra, önseçim ilçe seçim kurulu başkanlığınca, bu Genelge'nin 17. maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen esaslar çerçevesinde sandık seçmen listeleri oluşturulur. Listeler üçer nüsha olarak düzenlenir.

Ayrıca, seçmen listeleri kesinleştikten sonra, bu listelere göre Seçim Bilişim Sisteminden (SEÇSİS) boş olarak alınan Örnek: 141 no.lu "**Parti Seçmen Kartı**", belli süre içinde düzenlenerek ilçe seçim kurulu başkanlığınca üyelere dağıtılır. Kesinleşen listeler üzerinde aşağıdaki maddenin uygulanması dışında hiçbir değişiklik yapılamaz.

Bir kimsenin birden fazla siyasi parti seçmen listesine yazılması

MADDE 12- Bir kimsenin, aynı zamanda birden fazla siyasi partinin üyesi olamayacağı ve olduğu takdirde üyelik sıfatı bu siyasi partilerin hepsinde sona ermiş sayılacağından, birden fazla siyasi parti için ayrı ayrı düzenlenmiş ve kesinleşmiş olan siyasi parti seçmen listelerinde aynı isimlerin bulunması ve bu isimlerin farklı kişilere ilişkin bulunmaması halinde, bu isimler bütün partilere ait seçmen listelerinden silinir ve bu kişilerin bu partilerin hepsinde birden üyelik sıfatları sona erer.

Ayrıca, bu kişilere verilmiş olan siyasi parti seçmen kartları iptal edilerek durum önseçim ilçe seçim kurullarınca, ilgili siyasi partilerin ilçe yönetim kurullarına ve ilgili sandık kurulları başkanlıklarına derhal bildirilir (2820/6).

Siyasi partilerin aday aday listelerini vermeleri

MADDE 13- Milletvekili seçimi için siyasi partilerin genel başkanlıklarınca, partilerinin önseçim yapılacak tüm çevrelerine ait aday adayları listelerini **24/3/2015 Salı günü saat 17.00'ye** kadar Yüksek Seçim Kuruluna, ilgili seçim çevrelerine ait listelerin de aynı tarihte o çevrelerin siyasi parti ilçe başkanlıklarınca, il ve ilçe seçim kurullarına verilmesi gerekir.

Siyasi partiler, tüzüklerinde hüküm bulunmayan hallerde, aday aday listelerini soyadına göre alfabetik sırayla düzenlerler (2820/40).

Basılı oy pusulası ve zarfların verilmesi

MADDE 14- Siyasi partiler, önseçim veya aday yoklaması yapacakları seçim çevreleri ile aday adaylarını içeren ve yukarıdaki madde uyarınca verilen listelere uygun olarak, önseçim seçmen sayısını dikkate almak suretiyle yeteri kadar basılı oy pusulası ile zarflarını, Yüksek Seçim Kurulunca ilân edilen Seçim Takviminde belirlenen tarihte ilçe seçim kurulu başkanlığına verirler.

Oy pusulasının baş tarafına siyasi partinin adıyla birlikte hangi seçim çevresine ait olduğu da yazılır.

Eksik aday bildirilmesi ve aday adaylığından çekilme

MADDE 15- Siyasi partiler yapacakları önseçimlerde o çevrede seçilecek milletvekili sayısı kadar aday göstermek zorunda olduklarından, aday aday listelerindeki sayı bu sayıdan az olamaz.

Ancak 2820 sayılı Kanun'un 37. maddesinin ikinci fıkrası gereğince o seçim çevresi için bildirilecek merkez aday sayısı, toplam aday sayısından düşülür.

Aday adaylarının ilçe seçim kuruluna bildirilmesinden sonra, önseçim sonuçlanıncaya kadar, aday adaylığından çekilme dikkate alınmaz. Ancak bu gibiler önseçimde aday

seçilmişlerse çekilmeleri hüküm ifade eder ve onların yerine, oy sıralamasında daha sonra gelenler aday seçilmiş sayılırlar. Ölüm halinde de aynı hüküm uygulanır (2820/40-son).

Önseçim sandık kurullarının oluşturulması

MADDE 16- Önseçimlerde görev alacak sandık kurulu, bir başkan ile dört asıl ve dört yedek üyeden oluşur. Sandık kurulu başkanı ile iki asıl, iki yedek üye Devlet memurları arasından; iki asıl, iki yedek üye de önseçim yapacak siyasi partiler tarafından bu Genelge'nin 6. maddesindeki esaslara göre belirlenir.

Sandık kurulları, Yüksek Seçim Kurulunca ilân edilen Seçim Takviminde belirlenen **23 - 26 Mart 2015** tarihleri arasında oluşturulur (2820/41-6).

Oy sandıkları ve sandık kurulları

MADDE 17- Önseçimle aday belirleyecek her siyasi parti ve her seçim çevresi için ayrı ayrı sandık kurulu oluşturulur. Ayrıca sandık kurulu sayısı, yeteri kadar seçmen için bir sandık hesabıyla artırılır.

2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu'nun 41. maddesinin (b) fıkrasının üçüncü bendi uyarınca, önseçim ve aday yoklamalarında siyasi partili seçmen listelerinin tespiti ile seçmen sayısına göre sandık sayısını belirleme görev ve yetkisi önseçim ilçe seçim kurulu başkanına aittir.

Her sandık kurulu için en az bir kapalı oy verme yeri hazırlanır. Sandıkların yerleri tespit edilerek alışılmış araçlarla ilân olunmakla birlikte ilgili siyasi partilere de duyurulur (2820/41-son).

Her siyasi parti ve önseçim için ayrı ayrı olmak üzere kapalı oy verme yerleri, 298 sayılı Kanun'un 74, 75 ve 76. maddelerindeki esaslar dikkate alınarak hazırlanır. Kapalı oy verme yerlerinin her birinde masa veya benzeri gereçler ile kalem bulundurulur.

Sandıklar, yukarıdaki fıkra da belirtilen esaslara göre belirlenecek yerlere konulur. Her sandığın üzerinde parti adı ile birlikte seçim çevresinin yazılı olduğu bir levha bulundurulur.

Müşahitler

MADDE 18- Önseçim sırasında siyasi partilerin birer müşahidi kendi partilerine ait sandık başı işlemlerini takip etmek üzere hazır bulunabilir. Önseçimde aday olanlar, müşahit sıfatıyla sandık başında bulunamazlar (2820/45).

Önseçim gününe hazırlık

MADDE 19- Önseçim ilçe seçim kurulu başkanı, aşağıdaki yazılı seçim araç ve gereçlerini sandık kurulları başkanlarına, sandık alanında bulundurmak üzere temin ve teslim eder.

- a) Bu Genelge'nin 17. maddesi uyarınca belirlenecek sayıda oy sandığını,
- b) Önseçim ilçe seçim kurulunca numarası önceden belirlenen sandık kurulu mührünü,
- c) Önseçim yapacak siyasi partiye ait kesinleşen önseçim seçmen listelerinden gerekiyorsa sandık listelerine ayrılmış onaylı ikişer nüsha listesini (biri sandık alanına asılır, diğeri oyunu veren seçmenin imzası alınmak üzere sandık kurulu önünde bulunur),
- d) Önseçim yapacak siyasi parti tarafından bastırılarak gönderilen ve önseçim ilçe seçim kurulu başkanlığınca mühürlenmiş yeteri kadar sayıda zarf ve oy pusulasını,
- e) İstampa ve mürekkebinin,
- f) Onaylı tutanak defterini,
- g) Sayım ve döküm cetveli ile diğ er basılı kâğıtları,
- h) Sandık sayısınca boş torbayı,

- i) İlgili siyasi partinin önseçime katılacak aday adaylarının listesini (sandık alanına asılacak).

Oy vermeye ait esaslar

MADDE 20- Siyasi parti önseçim sandık seçmen listesine kayıtlı her seçmen, önseçimde oy verme hakkına sahiptir. Sandık seçmen listesinde kaydı olmayanlar oy kullanamazlar.

Önseçimde oy vermek için **parti seçmen kartının** gösterilmesi şarttır. Bu belgeyi gösteremeyenlerden veya belgenin sahibi olduğunda tereddüt edilenlerden parti hüviyet cüzdanı, o da yoksa Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarasını kapsayan; nüfus hüviyet cüzdanı veya kimliğini tereddütsüz ortaya koyan resimli, resmî nitelikteki belgeler istenir (2820/47, 298/87).

Sandık başına gelen partili seçmene, sandık kurulu başkanı veya görevlendireceği kurul üyesi, oy pusulasını sandık kurulu başkanlığı mührü ile mühürledikten sonra verir (2820/46-2).

Partili seçmen, sandık kurulunca kendisine verilen oy pusulası ile ilçe seçim kurulu mührünü taşıyan oy zarfını alarak, kapalı oy verme yerine geçer.

Oy verme

MADDE 21- Seçmen, sandığa atılacak oy pusulasını ve zarfını aldıktan sonra kapalı oy verme yerine girer ve oyunu aşağıdaki şekillerde kullanır:

a) Partili seçmen oyunu kullanırken siyasi partilerin oy pusulasında adları yazılı bulunan aday adaylarının karşısına işaret koymak suretiyle tercihini belli eder. İşaret sayısı; o seçim çevresinin çıkaracağı milletvekili sayısından çok ve bu sayının yarısından az olamaz (2820/46-son).

ÖRNEK 1: İki milletvekili çıkaracak bir seçim çevresinde en fazla iki, en az bir aday için işaretleme yapılır.

ÖRNEK 2: Üç milletvekili çıkaracak bir seçim çevresinde en fazla üç, en az iki aday için işaretleme yapılır. Bu halde bir aday için işaret yapıldığında oy pusulası geçersiz sayılır.

b) 2820 sayılı Kanun'un 37. maddesi uyarınca siyasi parti genel başkanlıklarınca **26/3/2015 Perşembe** günü Yüksek Seçim Kuruluna ili, seçim çevresi ve aday listesi sıra numarası bildirilen önseçim merkez adayı isimleri o seçim çevresinin çıkaracağı milletvekili sayısından düşüldükten sonra işaretleme, kalan milletvekili sayısından çok ve bu sayının yarısından az olamaz.

ÖRNEK: Ondört milletvekili çıkaracak bir seçim çevresinde önseçim merkez adayı olarak üç isim bildirilmişse, en fazla onbir, en az altı aday için işaretleme yapılır.

İşaretlemede, bu miktarlara ve oranlara uyulmaması, oy pusulasının geçersiz sayılmasını gerektirir.

Oy verme süresi, oyların dökümü ve sayımı

MADDE 22- Oy verme süresi, oyların döküm ve sayımı oy kullanma usulü, geçersiz oylar ve sandık başı işlemleri ile tutanakların birleştirilmesinde, 298 sayılı Kanun hükümleri ile bu Genelge hükümlerine aykırı olmayan sandık ve ilçe seçim kurullarının görev ve yetkileri hakkında 135 ve 139 sayılı Genelge hükümleri uygulanır.

Oyların dökümü ve sayımı ile tutanak düzenlemesinde ilgisine göre, SEÇSİS'ten boş olarak alınan (Örnek: 146 No.lu Önseçim Sayım Döküm Cetveli), (Örnek: 146/1 No.lu Önseçim Sandık Kurulu Tutanağı), (Örnek: 146/2 No.lu Önseçim İlçe Birleştirme Tutanağı) formlar her sandık kurulunda hazır bulundurulur ve usulüne göre düzenlenir.

İtiraz hakkı

MADDE 23- Seçim ve sandık kurullarıyla kurul başkanlarının kesin olmayan kararlarına karşı ilgili siyasi parti, o siyasi partiden önseçimde aday adayı olanlar veya o

siyasi partinin teşkilat kademelerinin başkanları veya vekilleri ile parti müşahitleri itiraz edebilirler (2820/50).

Önseçim tutanaklarının düzenlenmesi ve tutanağın iptali

MADDE 24- Önseçim sandık kurulları, 146 no.lu cetvelde oyların döküm ve sayımını yaparak 146/1 no.lu tutanağı düzenlerler ve bunları aynı gün önseçim ilçe seçim kuruluna iletirler.

Önseçim ilçe seçim kurulları her siyasi parti için ayrı ayrı düzenlenecek 146/2 no.lu birleştirme tutanaklarında, o partiden aday adayı olanların her birinin aldıkları oyların toplamını rakam ve yazı ile belirtirler. Bu tutanaklar önseçim ilçe seçim kurulu başkanı ve üyelerince imzalanarak başkan ve en az bir üye tarafından il seçim kuruluna iletir.

İl seçim kurulları, kendilerine önseçim ilçe seçim kurullarından gelen tutanakları her bir seçim çevresi itibarıyla birleştirerek, 146/3 no.lu birleştirme tutanağını düzenleyip, önseçimi kazanan parti adaylarına 146/5 no.lu tutanak örneğini düzenleyerek verirler. Sonuçları 146/4 no.lu tutanak ile en seri şekilde Yüksek Seçim Kuruluna bildirirler.

Aynı miktarda oy almış olanlar arasındaki sırayı, ilgili siyasi partinin merkez karar ve yönetim kurulu tespit eder.

Adaylık tutanağına yapılan itiraz, oyların dökümüne veya sayımına ilişkin olduğu ve yeniden yapılan döküm ve sayım sonucunda tutanakların iptaline karar verildiği takdirde, yeniden yapılan döküm ve sayım sonucuna göre seçtikleri anlaşılanlara Yüksek Seçim Kurulu tarafından Örnek 146/5 no.lu tutanak verilir.

Bir seçim çevresinde önseçimin, önseçim işlemleri sebebiyle iptaline karar verildiği takdirde, önseçim yenilenmez ve bu seçim çevresi için bütün adaylar ilgili siyasi partinin yetkili kurulları tarafından tespit edilir.

Adayların yalnız birinin veya birkaçının tutanağının iptaline karar verildiği hallerde, tutanakları iptal olunan adayların yerine, önseçimde alınan oy sırasına göre tutanak verilir. Sırada olanlar yetmediği takdirde boş kalan yerlerin doldurulması için bu maddenin yukarıdaki fıkrası uygulanır.

Parti adaylarının Yüksek Seçim Kuruluna bildirilmesinden sonra önseçim ve adaylarla ilgili itiraz ve şikâyetler dikkate alınmaz. Daha önce yapılmış olan itiraz ve şikâyetler üzerine başlamış olan işlemler durdurulur (2820/51).

Önseçim evrakının saklanması

MADDE 25- Hesaba katılan, katılmayan ve itiraza uğramış olan oy pusulaları, sayım ve döküm cetvelleri, adaylığa seçilme tutanaklarıyla diğer her türlü evrak, seçimlerin kesin sonuçlarının ilânı tarihinden itibaren üç ay süreyle ilçelerde ilçe seçim kurulu başkanı ve illerde il seçim kurulu başkanı tarafından saklanır.

Bu evrak, Yüksek Seçim Kurulunun izni olmaksızın hiçbir yere gönderilemez (2820/49).

Bu Genelge'de hüküm bulunmayan haller için yapılacak işlemler

MADDE 26- İl seçim kurulları ile önseçim ilçe seçim kurulları ve önseçim sandık kurulları, bu Genelge'de yer almayan diğer seçim işlerini 298 sayılı Kanun'da yazılı yetki ve görevler dâhilinde ve 298 sayılı Kanun'un aykırı olmayan hükümleri ile ilçe seçim ve sandık kurullarının görev ve yetkilerini gösterir 135 ve 139 sayılı Genelge hükümleri dairesinde yürütürler.

SEÇSİS'ten alınacak evrak

MADDE 27- Bu Genelge kapsamında belirtilen basılı evrak SEÇSİS'in;

- Raporlar menüsünden,
- Diğer Basılı Evrak (İçi Boş) seçeneğinden,
- Önseçim (Milletvekili Evrakı),

işlem menüsünden alınarak kullanılır.

Genelge'nin kabul ve yürürlüğe konulması

MADDE 28- Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 79. maddesi ile 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun'un 14. maddesinin 10. bendinin verdiği yetkiye dayanılarak hazırlanan bu Genelge, Yüksek Seçim Kurulunun 2/2/2015 tarih ve 112 sayılı kararı uyarınca kabul edilerek yürürlüğe konulmuştur.